

Brev fra Sverrig.

Fru Anna Margrete Holmgren, som har sendt os nedenstaaende Artikel, har været en af Kvindevalgrettens ypperste Forkæmpere i Sverige, siden Kvinderne dér i 1902 begyndte et maalbevidst Arbejde for Valgretten. Hun har med en enestaaende Energi gennemrejst Sverige paa kryds og tværs, selv de mest øde Egne af Landet for at vække Kvindernes Interesse for Valgretten, og en meget stor Del de 118 Foreninger hvoraf, det svenske Landsforbund for Kvinders Valgret bestaar, er dannet af hende.

Kvindevalgretsbladet har anmodet mig om at skrive om Valgretsbevægelsen i Sverrig og om mine Foredragsrejser. Hvad dette første angaar, kan jeg ikke tilføje meget til Elna Munchs fortræffelige Indlæg i »Kampen for Kvindernes Valgret«. Blot et og andet om Situationen for Øjeblikket.

Men først vil jeg rette det, der staar i »Kvindevalgret« Nr. 2, om at Kong Gustaf i sin Trontale har lovet Kvinderne politisk Stemmeret, saasnt det »hvilende«* Forslag om almindelig Valgret for Mænd endelig bliver antaget (hvilket sandsynligvis sker i 1909).

Dette har han sikkert ikke gjort. Han har bare sagt, at det kgl. Forslag om politisk Valgret for Kvinder vil blive forelagt den indeværende Rigsdag.

En Mængde Kvinder er imidlertid glade over, at deres Forlangende er kommet saa vidt, at det i det mindste er aktuelt, da det er blevet nævnt i Trontalen. Kvinder har jo som bekendt ikke saa store Fordringer.

Jeg kan ikke nægte, at denne Glæde minder mig om Historien om en gammel Kone, som blandede sig i Folke-mængden for at se Kongen. Hun kom

hjem straalende glad over, at Kongen havde talt til hende. »Naa, hvad sagde han da til dig?« »Jo«, han sagde »af Vejen Mutter«.

Forøvrigt siges Kongen personligt at være Tilhænger af Kvindernes Valgret hvilket jo er glædeligt.

Imidlertid er der fremkommet Ændringsforslag fra forskellige Partier i første Kammer. Det liberale Samlingsparti har gennem sin Leder, fhv. Statsminister Staaff*, fremlagt et Forslag, der var underskrevet af Partiets 16 Mands Udvalg. De fordrer politisk Valgret og Valgbarhed til andet Kammer for Kvinder over 25 Aar, samt Valgbarhed til første Kammer for Kvinder over 35 Aar. Ligesaa fordrer de kommunal Stemmeret til gifte Kvinder.

Borgmester Lundhagen, Kvindernes mest trofaste og varmeste Forkæmper, har fremlagt et Forslag, der er underskrevet af 7 Medlemmer i andet Kammer. Han udvider Rammen til almindelig og lige, baade kommunal og politisk Valgret, og Valgbarhed ved 21 Aars Alderen, for Mænd og Kvinder, samt Valgbarhed til første Kammer fra 35 Aars Alderen.

Det socialdemokratiske Parti forlanger Valgret for Mænd og Kvinder over 21 Aar og Valgbarhed fra 25 Aar, samt Valgbarhed til første Kammer fra 30 Aars Alderen og Ret for Kvinder til at frasige sig Rigsdagsmandater.

Endog i første Kammer fremkom der for nogle Dage siden et Forslag fra fhv. Landshøvding Sjøkrona om Valgret, men ikke Valgbarhed for Kvinder.

De konservative, som i de senere Aar har talt varme og smukke Ord for Sagen, er pludselig nu, da Spørgsmaalet nærmede sig sin Afgørelse, blevet ligegyldige og har forholdt sig rolige.

Den politiske Partistrid, som Mænd jo synes at elske at holde Liv i, er maaske for en stor Del Grunden til de konservatives forandrede Holdning,

lige siden Venstre i November satte Kvindernes Valgret og Valgbarhed paa sit Program.

Efter Nytaar meddelte Statsminister Lindman Landsforeningens Centralbestyrelse*, som var samlet til Aarsmøde i Gefle, at Regeringen ikke vilde fremkomme med Forslag om Valgret for Kvinder. »Man vilde først se, hvordan de kommende nye Vælgermasser vilde optræde«, hed det nu. I Fjor sagdes udtrykkelig i det kongelige Valgretsforslag, at Kvinderne ikke kunde tages med, da man var bange for derved at skade Forslaget om almindelig Valgret for Mænd. Den virkelige Aarsag er snarere, at Regeringen ikke tør lægge sig mere ud med første Kammer, end den allerede har gjort.

Selvfølge lig vakte Statsministerens Svar Indignation hos de Kvinder, som arbejder for Valgretten, og den fik straks sit Udtryk i en skarp Protestresolution, som vedtoges paa et stort offentligt Møde i Gefle, paa hvilket 2 Rigsdagsmænd og 5 Kvinder talte.

Kvinderne har ikke ladet sig hæmme i deres Arbejde af denne Modgang — tværtimod.

Antallet paa deres Foreninger er nu 118. For Øjeblikket er deres Op-gave dels at ordne Opinionsmøder rundt omkring i Landet, dels at sætte Studiekursus i Samfundslære m. m. i Gang. Dette sidste har man dog kun opnaaet nogle faa Steder.

Ved Siden af Stemmeretsforeningernes Virksomhed foregaar der en meget stærk selvstændig Agitation blandt de socialdemokratiske Kvinder.

Fruerne Dalstrøm og Gustafson m. fl. foretager Foredragsturnéer med store Møder, paa hvilke der affattes Resolutioner, vedtaget af Tusinder af Arbejdere og Arbejderkvinder.

Kvinder af alle Samfundslag er vaagnet op til virksom Kamp for deres Sag, og det er naturligvis foreløbig det vigtigste.

* * *

* »hvilende« kaldes det Forslag, som er antaget i en Rigsdagssamling, men som for at blive Lov, atter skal antages efter nye Valg.

* Hr. Staaff har allerede kraftigt og varmt forsvaret vor Sag ved denne Rigsdag.

* Centralbestyrelsen bestaar af én Repræsentant for hver Lokalfdeling og 3 for Stokholmsforeningen.